



شاخص های بانکداری اسلامی

تنها تفاوت بانکداری بدون ربا با دیگر نظامهای بانکی متعارف، تحریم ربا است و بقیه مقررات بر اساس نظام بانکی متعارف است.

تنها تفاوت بانکداری بدون ربا با دیگر نظامهای بانکی متعارف، تحریم ربا است و بقیه مقررات بر اساس نظام بانکی متعارف است. اما نظام بانکداری اسلامی نه تنها مقید به تحریم ربا است بلکه درصدد است برخی اهداف کلان نظام اسلامی را هم محقق کند. عضو انجمن اقتصاد اسلامی حوزه علمیه قم با اشاره به اینکه گاهی بانکداری بدون ربا، بدرستی اجرا نمی‌شود به تشریح شاخصهای بانکداری اسلامی پرداخت و تأکید کرد: نظام بانکداری کشور نیازمند اصلاح است.

به گزارش مهر، حجت الاسلام سیدضیاء کیاء الحسینی عضو انجمن اقتصاد اسلامی حوزه علمیه قم اظهار داشت: در تفکر مسلمانان دو نظام بانکداری اسلامی و بانکداری بدون ربا وجود دارد، آنچه که امروز بانک مرکزی موظف به رعایت آن است نظام بانکداری بدون ربا است نه بانکداری اسلامی.

وی افزود: تنها تفاوت بانکداری بدون ربا با دیگر نظامهای بانکی متعارف، تحریم ربا است و بقیه مقررات بر اساس نظام بانکی متعارف است. اما نظام بانکداری اسلامی نه تنها مقید به تحریم ربا است بلکه درصدد است برخی اهداف کلان نظام اسلامی را هم محقق کند. یعنی در نظام بانکداری متعارف اینگونه نیست که عدالت جزو یکی از اهداف نظام بانکداری باشد اما در نظام بانکداری اسلامی به سمت برخی اهدافی که نظام پولی کشور می تواند حرکت کند باید سوق داده شود.

کارشناس اقتصاد اسلامی تحریم ربا را مهمترین و ابتدایی ترین شاخصه بانکداری اسلامی خواند و تأکید کرد: نظام بانکداری اسلامی شاخصهای دیگری هم دارد که برخی ریشه دینی و برخی تنها ریشه دینی ندارد و عقلای عالم و نظامهای اقتصادی نیز بدان دست یافته اند مثل کنترل تورم، لزوم برنامه ریزی حجم نقدینگی، رشد اشتغال و کاهش بیکاری، پیوند نظام بانکی با نظام اقتصاد بین المللی و تأثیر آن با شاخص نرخ ارز و غیره.

شاخصهای بانکداری اسلامی/عدم دستیابی به اهداف بانکداری اسلامی در کشور

حجت الاسلام کیاء الحسینی افزود: تأثیر بانکداری بر روی شاخصهای عدالت و توزیع درآمد از جمله مواردی است که نظام بانکداری اسلامی در جهت تحقق آن گام بر می دارد اما قضاوت در مورد اینکه آیا نظام بانکداری کشور ما در رابطه با تحقق این اهداف موفق بوده یا نه؟ باید گفت که شاخصها علائم مثبتی را نشان نمی دهد.

وی تأکید کرد: متأسفانه برای اینکه آن عقود شرعی در نظام بانکداری کشور رعایت شود به گونه ای شده است که تعداد مقرراتی که برای اعطای تسهیلات و یا قبول سپرده ها انجام می شود بسیار زیاد است به همین جهت تعداد بالای معاملات در نظام بانکی کشور هزینه مبادلات را در اقتصاد بالا می برد.

وی با اظهار تأسف از عدم اطلاع مردم از مقررات بانکی یادآور شد: حتی بسیاری از کارگزاران نظام بانکی هم از همه جنبه های عقود بانکی مطلع نیستند. افراد به دنبال تسهیلات برای حل مشکلات خود هستند و عدم اطلاع آنها باعث می شود بسیاری از مواقع وجوهی که قانونگذار یا کارگزار نظام بانکی به منظور خاصی تدوین کرده به آن طرف نرود و برای اهداف دیگری مصرف شود در این صورت آن اهداف نظام بانکی که رشد، توسعه، یا اشتغال و... حاصل نمی شود مثلاً وام به عنوان اشتغال زایی پرداخت می شود اما در جهت دیگر هزینه شده است و این از نواقص نظام بانکی کشور است.

استاد اقتصاد دانشگاه مفید قم افزود: بر این اساس با توجه به اهداف نظام بانکی، اگر به وضعیت بانکداری کشور نگاه کنید می توان دریافت که آیا نظام بانکداری کشور در جهت تحقق اهداف اسلامی گام برداشته یا خیر.

لزوم اصلاح و اسلامی شدن نظام بانکداری کشور

عضو انجمن اقتصاد اسلامی حوزه علمیه قم با بیان اینکه نظام بانکداری ابزاری جهت تحقق رشد است افزود: متأسفانه ما در اهداف نظام بانکداری که تحقق رشد، پایین آمدن بیکاری، اصلاح توزیع درآمد، جلوگیری از نوسانات نرخ ارز و... است در کشور موفق نبودیم ضمن اینکه در اجرای بانکداری بدون ربا هم آنچنان موفق نبودیم چون خیلی از معاملات بنابر اظهار کارشناسان، متأسفانه صورتی است.

کیاء الحسینی بر لزوم اسلامی شدن بانکداری کشور تأکید کرد و افزود: برخی آموزه های اسلام از بدیهیات است مثل نماز، روزه، حج، و... و کسی نمی تواند آن را منکر شود اما برخی آموزه ها حالت ابزاری دارد مثل نظام بانکداری. آیا یک نظام بانکداری که از سال 62 تصویب و اجرایی شده جزو حاق دین است و نباید اصلاح شود؟

وی تصریح کرد: بطور قطع باید نظام بانکداری کشور اصلاح و اسلامی شود. کارکردها در اینگونه ابزارها خود بهترین شاخص است؛ وقتی هنوز نرخ تورم ما دو رقمی است و هنوز رشد چشمگیری نداشته ایم و یا هنوز برخی از شاخصها حالت نزولی یا صعودی و یا ساکن داشته نشان می دهد یک جای کار بلکه چند جای کار مشکل دارد.

زیر 20 درصد از کارگزاران بانکی از عقود بانکی اطلاع دارند

وی با تأکید بر اینکه باید با عزم ملی و دینی نظام بانکی کشور که یکی از ارکان اساسی اقتصاد کشور است را اصلاح کنیم، افزود: اقتصاد بخش پول آیینة حقیقی بخش اقتصاد کشور است یعنی به ازای کالا و خدماتی که در یک سال در کشور ایجاد می شود به همان اندازه پول هم وجود دارد و اگر آن رشد کند پول هم رشد می کند و در غیر این صورت خیر.

حجت الاسلام کیاء الحسینی با انتقاد از عدم نظارت شرعی بر تسهیلات بانکی یادآور شد: متأسفانه بسیاری از افراد تسهیلاتی را گرفته و موقتاً سوله ای را زدند و پول جای دیگر هزینه شده است و یا بخشهای غیرحقیقی اقتصاد و واسطه گری را ملتهب کرده و سود بخش سکه و ارز و زمین و مسکن و... را بالا برده اند در حالیکه پول و تسهیلات برای چیز دیگری پرداخت شده است.

عضو انجمن اقتصاد اسلامی حوزه علمیه قم در پایان تأکید کرد: ما نه تنها به بانکداری اسلامی دست نیافته ایم بلکه همان بانکداری بدون ربا هم به طور کامل در نظام بانکی کشور رعایت نمی شود و برخی معاملات صوری است و زیر 20 درصد از کارگزاران بانکی از عقود بانکی اطلاع دارند.